

Винграновский Николай Степанович - поэт, прозаик, сценарист, кинорежиссер, киноактер. Родился 7 ноября 1936 года в г. Первомайске на Николаевщине.

Н. Винграновский пришел в поэзию так, как приходят большие мастера. Первые публикации Н. Винграновского (как поэт он дебютировал в 1957 г.) стали фактом рождения поэта, без достижений творчества которого украинский литературный процесс напоминал бы книгу с вырванными из нее страницами, где завязываются важные линии сюжета. Поэзия Н. Винграновского - это поэзия сердца и вместе с тем поэзия мысли. В ней доминируют чувства и расположение духа души. Своеобразность и привлекательность поэтического словаря Н. Винграновского определяет щедрость филологической культуры, глубокий интерес поэта к народному языку. Н. Винграновский создает свой особый колорит, в котором богатство проявлений жизни, многокрасочность и многозвучность мира.

В украинской поэзии советского времени было немного первых поэтических сборников, которые бы знаменовали собой появление ярких индивидуальностей. Среди них сборник Н. Винграновского "Атомні прелюди" - книга, с которой связывает не только появление нового имени, но и целое направления в развитии поэзии.

Временные интервалы между сборниками Н. Винграновского значительно больше, чем у других поэтов. Второй сборник поэта "Сто поезій" появился только через пять лет после "Атомних прелюдів" в 1967 году, третья - "Поезії" (избранное с двух предыдущих и новые стихи) - с интервалом в четыре года (1971). После нее через семь лет вышла книжка "На срібнім березі" (1977), еще через четыре года - "Київ" (1982).

В сборниках "Сто поезій", "На срібнім березі", "Губами теплими і оком золотим" высветлилась психологическая глубина поэзии Н. Винграновского, слияние лирики гражданской и интимной, самобытность поэтической формы. Основная тема творчества - историческая судьба народа, тревога за будущее человечества в связи с угрозой термоядерной войны. Для героя лирики Н. Винграновского характерны ощущения внутренней свободы, раскованность мысли, желание взять на себя ответственность за все, что происходит в мире. В форме сложных лирических ассоциаций и аллегорий поэт утверждает мысль о неизбежности обновления общественного бытия, о победе умного, справедливого и доброго в человеческой душе и взаимоотношениях людей (стихи "Величальна народів", "Прелюд № 13", "Український прелюд"). Во многих стихах

Н. Винграновский показывает природу в ее свободных и тревожных проявлениях, вечное движение и изменчивость.

Критика отмечала тяготение Н. Винграновского к широким философским обобщениям в изображении истории и современности, гуманистический пафос, четкость гражданской позиции, стилевое новаторство и, вместе с тем, определенную усложненность метафор, излишне аллегорий и т.п.

Лирика Н. Винграновского разнообразна за жанрами и стихотворными формами. Это классические сонет и элегия, медитация, даже романс и стансы. Есть у него образцы японского хоку, стихи, написанные гекзаметром, античным элегическим дистихом. Но преимущественно он создает собственную лирическую форму, основа которой - народная традиция и опыт современной лирики.

Н. Винграновский активно работал и в прозе. Повести "Сіроманець" (1977), "У глибині дощів" (1979), "Літо на Десні" (1983), рассказ "Гусенятко" (1978), "Низенько пов'язана" (1985) и другие отмечены теми же чертами, что и поэзия: высокой духовностью, широким спектром эмоций. Многоплановость образов, элементы сказочности, фантастики, юмор позволяют Н. Винграновскому создавать странный, прекрасный мир, в котором живут и сотрудничают человек и одухотворена природа. Книги Н. Винграновского для детей - это волшебный мир, где легко и просто рождается сказка. Они, как величественное светлое окно, через которое в духовный мир ребенка вливается окружающая жизнь. Легко, непринужденно ведет писатель разговор с детьми в поэтических сборниках „Літній ранок“, „Ластівка біля вікна“. Серьезные темы поднимают повести и рассказы книжек "Літній вечір", "На добраніч". За эти книги Н. Винграновский был удостоен Государственной премии им. Т.Г. Шевченко в 1984 г.

Будучи еще студентом 4 курса Всесоюзного государственного института кинематографии в Москве, который он окончил в 1961 году, Н. Винграновский принимал участие (как актер) в создании фильма "Повесть пламенных лет". Немного спустя снимался в картине "Сейм выходит

из берегов". А дальше - общая режиссерская работа с М. Билинским над картиной "Эскадра уходит на запад" (1964). Потом Н. Винграновский самостоятельно работает над фильмами "Берег надежды" (1967), "Дума о Британке" (за трагедией Ю. Яновского, 1969), "Климко" (за повестями Г. Тютюнника, 1984 г.), документальными фильмами "Голубые сестры людей" (1966), "Слово об Андрее Малышко" (1983) и прочие. Он автор киносценариев "Мир без войны", "Северин Наливайко" и прочие.

Н. Винграновский написал воспоминания об А. Довженко ("Год с Довженко", 1975), перевел из русского языка отдельные стихи Б. Пастернака, с грузинского - Н. Бараташвили, с молдавского - Л. Дамиана.

Лауреат премий "Благовест", премии фундаии Антоновичей (США).

В 2008 создан благотворительный Фонд имени Николая Винграновского с целью сохранения и популяризации творческого наследия поэта и поддержки талантливой молодежи в сфере украинской литературы, истории, культуры, искусства.

Умер 27 мая 2004 года.

ПРОИЗВЕДЕНИЯ М.С. ВИНГРАНОВСКОГО

• на украинском языке

- Винграновський, М. Атомні прелюди : поезії / М. Винграновський. - К. : Рад. письменник, 1962. - 109 с.
- Винграновський, М. Сто поезій / М. Винграновський. - К. : Молодь, 1967. - 128 с.
- Винграновський, М. Поезії / М. Винграновський. - К. : Дніпро, 1971. - 115 с.
- Винграновський, М. Сашко і Сіроманець : повість / М. Винграновський // Дніпро. - 1975. - № 3. - С. 13-39.
- Винграновський, М. На срібнім березі : поезії / М. Винграновський. - К. : Молодь, 1978. - 92 с.
- Винграновський, М. У глибині дощів : повість / М. Винграновський. - К. : Дніпро, 1980. - 165 с.
- Винграновський, М. Київ : поезії / М. Винграновський. - К. : Дніпро, 1982. - 156 с.
- Винграновський, М. Губами теплими і оком золотим : поезії / М. Винграновський. - К. : Рад. письменник, 1983. - 62 с.
- Винграновський, М. Губами теплими і оком золотим : поезії / М. Винграновський. - К. : Рад. письменник, 1984. - 62 с.
- Винграновський, М. В глибині дощів : повісті, оповідання / М. С. Винграновський. - К. : Рад. письменник, 1985. - 255 с.
- Винграновський, М. Вибрані твори / М. Винграновський. - К. : Дніпро, 1986. - 463 с.
- Винграновський, М. Кінь на вечірній зорі : повість / М. Винграновський // Київ. - 1986. - № 4. - С. 13 - 37.
- Винграновський, М. Кінь на вечірній зорі : повісті для серед. та старш. шк. віку / М. Винграновський ; худ. В. Качальський. - К. : Веселка, 1987. - 197 с. : іл.
- Винграновський, М. П'ять повістей : повісті / М. Винграновський. - К. : Дніпро, 1987. - 168 с.
- Винграновський, М. "В кукурудзинні з-за лиману..." : вірші / М. Винграновський // Вітер з лиману : поезії / упор. В. П. Бойченко, Є. Г. Мірошниченко, Е. І. Январьов. - Одеса : Маяк, 1988. - С. 151-155.
- Винграновський, М. Цю жінку я люблю : лірика / М. С. Винграновський. - К. : Дніпро, 1990. - 205 с. : іл.
- Винграновський, М. Северин Наливайко : роман / М. Винграновський // Вітчизна. - 1992. - № 12. - С. 2 - 36.
- Винграновський, М. В глибині дощів : повісті, оповідання / М. С. Винграновський. - К. : Рад. письменник, 1985. - 255 с.
- Винграновський, М. Любове, ні не прощайай : вибрана лірика / М. Винграновський. - К. : Український письменник, 1996. - 149 с.
- Винграновський, М. Северин Наливайко : роман / М. Винграновський. - К. : Веселка, 1996. - 366 с.
- Винграновський, М. Те саме / М. Винграновський. - К. : Веселка, 1996. - 366 с.
- Винграновський, М. Вірші / М. Винграновський // Література рідного краю : письменники Миколаївщини : посібник-хрестоматія / ред. Н.М. Огренич. - Миколаїв : Видавництво МОІПЛО, 2003. - С. 114-115.

- Вінграновський, М. Гусенятко : оповідання / М. Вінграновський // Література рідного краю : письменники Миколаївщини : посібник-хрестоматія / Ред. Н.М. Огренич. - Миколаїв : Видавництво МОІПЛО, 2003. – С. 116-121.
- Вінграновський, М. Манюня : повісті, оповідання, есе / М. Вінграновський. - Львів : Літопис, 2003. - 319 с.
- Вінграновський, М. Вибрані твори : в 3-х т. Т. 1. Поезії. 1954-2003 / М. Вінграновський. - Тернопіль : Богдан, 2004. - 399 с.
- Вінграновський, М. Вибрані твори : в 3-х т. Т. 2. Северин Наливайко / М. Вінграновський. - Тернопіль : Богдан, 2004. - 398 с.
- Вінграновський, М. Вибрані твори : в 3-х т. Т. 3. Повісті й оповідання / М.Вінграновський. - Тернопіль : Богдан, 2004. - 352 с.
- Вінграновський, М. Вибрані твори / М. Вінграновський. - К. : Дніпро, 2004. - 830 с. - (Бібліотека Шевченківського комітету).
- Вінграновський, М. Дума про Британку ; Моєму морю : вірші / М. Вінграновський // Миколаївський оберіг. - Миколаїв, 2004. - С. 29-31.
- Вінграновський, М. Перша коліскова : вірші / М. Вінграновський // Українська поезія XIX -XX століття : для середн. та старш. шк. віку / упор.Т. І. Стадницька. - К. : Школа, 2008. - С. 178-182.
- Вінграновський, М. Сіроманець : повісті, оповідання / М. Вінграновський. - Одеса : Маяк, 2008. - 162 с.
- Вінграновський, М. Битва на Очаківській переправі / М. Вінграновський // Миколаївщина в історії України : (книга для читання з краєзнавства). Ч. 1 / ред. Н. М. Огренич ; упор.В. П. Бойченко. - Миколаїв : МОІППО, 2009. - С. 173-177.
- Вінграновський, М. Ріка моєї долі [поезії] / М. Вінграновський; упор. Є Пшеничний . - Дрогобич : Коло, 2010. -161 с.

на русском языке

- Винграновский, М. Сто стихотворений / М. Винграновский. - К. : Дніпро, 1967. - 98 с.
- Винграновский, М. Третья книга : стихи / М. Винграновский. - М. : Сов. писатель, 1972. - 110 с.
- Винграновский, М. Козерог : стихи / М. Винграновский. - М. : Сов. писатель, 1972. - 94 с.
- Винграновский, М. Козерог : стихи / М. Винграновский. – М. : Мол. гвардія, 1977. – 94 с.
- Винграновский, М. На серебряном берегу : стихотворения, поэма / М. Винграновский. – М. : Сов. Списатель, 1983. – 128 с.
- Винграновский, М. Стихотворения / М. Винграновский. – М. : Худож. Лит., 1986. – 320 с.
- Винграновский, М. Лето на Десне : повести и рассказы / М. Винграновский. – М. : Сов. писатель. – 1987. – 313 с.
- Винграновский, М. Сашко и Сироманец : сценарий / М. Винграновский // Искусство кино. - 1989. - № 11. - С. 92 - 117.

О жизни и творчестве Н.С. Винграновского

- Абліцов, В. Живу – вперед. Я – Вінграновський / В. Абліцов // Голос України. – 1996. – 2 листоп. – С. 12.
- Базилевський, В. Логіка поезії : літозбір М. Вінграновського / В. Базилевський // Київ. – 1986. - № 4. – С. 143-150.
- Барабаш, Ю. Це поезія... / Ю. Барабаш // Прапор. – 1961. - № 6. – С. 93-94.
- Бараков, В. Срібний берег поета / В. Бараков // Рідне Прибужжя. - 2005. - 31 трав. - С. 3.
- Бахтарова, Т.В. Образи-домінанти як маркери гуманістичного світовідчуття в поетичній творчості М.Вінграновського / Т.В. Бахтарова // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 6-10.
- Береза, І. Всеукраїнська конференція в Миколаєві : [всеукраїнська науково-практична конференція "Творчість Миколи Вінграновського: доба і контекст"] / І. Береза // Слово і час. - 2007. - № 1. - С. 91-92.
- Береза, І. Ю. Ідеал маскулінності: образ Северина Наливайка у спадщині Миколи Вінграновського / І. Ю. Береза // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 78-84.

- Береза, І. Іпостасі образу Миколи Вінграновського (на матеріалі спогадів, есеїв, нарисів, поезій) / І. Береза // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 4-7. - Бібліогр.: 15 назв.
- Білецька, Н. О. Провідні паралелі духовного простору української поезії 60-х, 80-х років ХХ століття (за творчістю М.Вінграновського та Д. Кременя) / Н. О. Білецька // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. - Миколаїв, 2007. - Вип. 14. - С.11-16.
- Білоцерківець, Н. На срібній березі / Н. Білоцерківець // Укр. культура. - 1996. - № 11. - С. 4-5.
- Більчук, Б. Микола Вінграновський : [біограф. довідка] / Б. Більчук // Українські та зарубіжні письменники : розповіді про життя і творчість. - Тернопіль, 2007. - С.18-20.
- Богдан, С. Міфотворчість Миколи Вінграновського : на прикладі поезії "У синьому небі я висіяв ліс." / С. Богдан // Слово і час. - 2009. - № 7. - С. 24-32.
- Богдан, С. Словобоязливість як явище, або Чи був насправді кінь ? : етюд про два твори і один страх Миколи Вінграновського / С. Богдан // Дивослово. - 2010. - № 7. - С. 53-55.
- Бойченко, В. Поезія доброти і любові / В. Бойченко // Ленінське плем'я. - 1984. - 15 берез. - С. 4.
- Бойченко, В. Шлях до джерел / В. Бойченко // Південна правда. - 1986. - 8 листоп. - С.3.
- Бойченко, В. Щире слово поета / В. Бойченко // Ленінське плем'я. - 1986. - 24 трав. - С. 1.
- Бондар, Л. О. Я - концепція ліричного героя у творчості Миколи Вінграновського / Л. О. Бондар // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. - Миколаїв, 2007. - Вип. 14. - С. 16-20.
- Василішина, О. Краса родинних стосунків в оповіданні Миколи Вінграновського "Гусенятко" / О. Василішина // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 37-39.
- Вінграновський, М. Я поет однієї ноти : бесіда з миколаївським письменником
- М. Вінграновським / зап. Ільченко О. / М. Вінграновський // Сучасність. - 2009. - № 5. - С. 3-9.
- Вінграновський М.С. : [біограф. довідка] // Митці України. - К., 1992. - С. 124.
- Вінграновський М.С. : [біограф. довідка] // Письменники Радянської України : біобібліограф. словник. - К., 1970. - С. 68.
- Вінграновський М.С : [біограф. довідка] // Письменники Радянської України. - К., 1976. - С. 48.
- Вінграновський Микола. : [біограф. довідка] // Письменники Радянської України. 1917-1987. - К., 1988. - С. 111-112.
- Вінграновський М. С. : [біограф. довідка] // Українська літературна енциклопедія. В 5-ти т. Т. 1. - К. : Гол. ред. укр. рад. енциклопедії, 1988. - С. 325.
- Вінграновський М. С. : [біограф. довідка] // УРЕ. - К., 1978. - Т. 2. - С. 298-299.
- Вінграновський М. С. : [біограф. довідка] // УРЕС. -К., 1986. - Т. 1. - С. 307.
- Вінграновський М. С. (1936-2004) [біограф. довідка] // Українська поезія ХІХ -ХХ століття : для середн. та старш. шк. віку / упор.Т. І. Стадницька. - К., 2008. - С. 260-261.
- Вінграновський Микола Степанович. : [біограф. довідка] // Письменники Радянської України – лауреати (1941-1985). - К., 1985. - С. 51-52.
- Вінграновський Микола Степанович. : [біограф. довідка] // Хто є хто в Україні. - К., 1997. - С. 49.
- Винграновский Николай Степанович : [биограф. справка] // Краткая литературная энциклопедия. - Т.9. - М., 1978. - С. 190 - 191.
- Водяна, П. М. Поетика ранньої лірики М.Вінграновського / П. М. Водяна // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. - Миколаїв, 2007. - Вип. 14. - С. 20-26.
- Войтенко, П. В. М. Вінграновський - поет і режисер / П. В. Войтенко // Прибузький вісник. - 1993. - 20 листоп. - С. 1.
- Гаврилова, Г. Вивчення народознавчих компонентів роману М. Вінграновського "Северин Наливайко" : 10 клас / Г. Гаврилова // Українська література в загальноосвітній школі. - 2003. - № 8. - С. 25-30.
- Гаврилова, Г. Роман М. Вінграновського "Северин Наливайко" / Г. Гаврилова // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. - 2007. - № 3. - С. 22-27.
- Гальчук, О. Лірична сповідь Миколи Вінграновського / О. Гальчук // Слово і час. - 2007. - № 4. - С. 3-12.

- Гальчук, О. В. Світ інтимної лірики Миколи Вінграновського і київських неокласиків: порівняльний аналіз / О. В. Гальчук // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С.26-34.
- Гливінська, Л. "Слово моє, сила моя, славо..." : мовно-поетичний світ Миколи Вінграновського / Л. Гливінська // Дивослово. - 2011. - N 3. - С. 32-34.
- Головань, Т. П. Микола Вінграновський і «поети-сімдесятники»: рух назустріч чи врзніобіч? / Т. П. Головань // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 34-38.
- Гужва, В. Незасклене вікно народу : до 70-річчя Миколи Вінграновського / В. Гужва // Дивослово. - 2006. - № 11. - С. 50-54.
- Два мнения об одной книге // Литературная газета. – 1972. – 29 марта. – С. 5.
- Добролежа, А. Микола Вінграновський у спогадах, листах і кіно : до 70-річчя поета, кінорежисера, кіноактора / А. Добролежа // Вітчизна. – 2006. – № 9/10. – С.128-141.
- Доній, В. С. Художня концепція ментальності українського народу (за романами М.Вінграновського "Северин Наливайко" та Л.Костенко "Берестечко") / В.С. Доній // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 84-88.
- Дробот, Н. Жанрово-стильові доміанти повісті "Сіроманець" М. Вінграновського / Н. Дробот // Наука. Студентство. Сучасність. Українська філологія: погляд із сьогодення : матеріали конф. - Миколаїв : МДУ ім. В.О. Сухомлинського, 2010. - Т. 1. – С. 40-44.
- Дудюк, Л. П. Історичні факти і художній вимисел в романі М. Вінграновського "Северин Наливайко" / Л. П. Дудюк // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С.135-142.
- Єжелов, Г. Чуття й тривоги віку / Г. Єжелов // Київ. – 1996. – № 11-12. – С. 3-4.
- Жила, С. Вивчення історичного роману Миколи Вінграновського "Северин Наливайко" в школі / С. Жила // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - N 10. - С. 23-29.
- Жуковець, З. Сім струн душі. Світ поезії Миколи Вінграновського. Урок-відкриття. 11 клас / З. Жуковець // Українська література в загальноосвітній школі. - 2005. - № 10. - С. 19-20.
- Зборовський, А. Вірші, кіно і мрії Вінграновського / А. Зборовський // На екранах України. – 1994. – 22 жовт. – С. 2.
- Кіт, Д. Дорога до храму / Д. Кіт // Краєзнавчий альманах. - 2003. - Вип. 2. - С. 53-58.
- Кіт, Д. Автобіографізм прози Миколи Вінграновського / Д. П. Кіт // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 88-92.
- Клемчук, О. Між білими хмарами над золотою землею / О. Клемчук // Україна. - 1986. – № 44. – С. 13-14.
- Кремінь, Д. Безсмертна сльоза поета / Д. Кремінь // Радянське Прибужжя. – 1996. – 5 листоп.
- Кремінь, Д. Магія поезії / Д. Кремінь // Ленінське плем'я. - 1986. - 15 берез. - С. 3.
- Кремінь, Д. Історіософський контекст лірики Миколи Вінграновського / Д. Кремінь, О. О. Криницька // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. Вип. 17. Філологічні науки / ред. М. І. Майстренко та ін. - Миколаїв : МДУ, 2008. - С.90-96.
- Кремінь, Д. Кінематографічна складова у поетичній творчості М.Вінграновського / Д. Кремінь // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 38-44.
- Кремінь, Д. Океан у сльозині роси / Д. Кремінь // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 2-3.
- Кремінь, Т. Ейдетичне насичення лірики Миколи Вінграновського / Т. Кремінь // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 44-49.
- Кремінь, Т. Богопольська сага : (до 75-ліття Миколи Вінграновського) / Т. Кремінь // Николаевский бизнес. - 2011. - 26 окт. - С. 15.
- Кремінь, Т. З обійнятих любов'ю літ на Богополі / Т. Кремінь // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 48.
- Кремінь, Т. "Микола був найталановитішим з нас": концепція творчості Миколи Вінграновського в оцінках Віталія Коротича / Т. Кремінь // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 20-22.
- Кремінь, Т. Небо взяв за зорі : Миколаївщина вшановує пам'ять земляка (до 70-річчя Миколи Вінграновського) / Т. Кремінь // Літературна Україна. - 2006. - 9 листоп. - С. 1-2.

- Кремняк, Ю. Типологічні особливості концепту вовка в українській прозі II пол. XX ст. (на матеріалі повісті М.Вінграновського "Сіроманець" та роману В.Слапчука "Сліпий дощ") / Ю. Кремняк // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 97-103.
- Кодлюк, Я. Микола Вінграновський : [біограф. довідка] // 120 розповідей про письменників / Я. Кодлюк, Г. Одинцова. - К., 2006. – С. 18-19.
- Кошелівець, І. Микола Вінграновський / І. Кошелівець // Українська мова та література. – 1998. – квіт. (ч. 16). – Додаток. – С. 58-60.
- Косарева, Г. Феномен "химерної прози" М. Вінграновського та В.Шевчука у духовному просторі України / Г. Косарева // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 92-97.
- Кужільна, Л. Трагічна модель світу Миколи Вінграновського : пам'яті митця / Л. Кужільна // Українська мова й література в середніх школах. – 2004. – № 4. – С.193-198.
- Купцова, В. Системний підхід до вивчення мистецької спадщини Миколи Вінграновського / В. Купцова // Українська література в загальноосвітній школі. – 2011. – № 10. – С. 35-36.
- Кухар - Онишко, О. Коли ще коні розмовляли : про роман М. Вінграновського "Наливайко" / О. Кухар – Онишко // Радянське Прибужжя. – 1993. – 31 лип.
- Кухар - Онишко, О. Родом із шістдесятих / О. Кухар – Онишко // Радянське Прибужжя. – 1996. – 5 листоп.
- Ленська, С. Образ дітей війни у творах Гр.Тютюнника, В. Близнеця, М. Вінграновського / С. Ленська // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – № 5. – С. 15-18.
- Лукьяненко, Д.В. Поетичний топос саду в творчості М. Вінграновського та Г. Сковороди / Д. В. Лукьяненко // Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження : VIII Миколаїв. обл. краєзн. конф. – Миколаїв : Можливості Кіммерії, 2010. – С. 277-279.
- М. Вінграновський : [біограф. довідка] // Слово і час. – 1990. – № 4. – С. 79 - 80.
- М. Вінграновському – 60 // Щотижня. – 1996. – 14 груд.
- Мельник, Н. Проблема серця і чола народу / Н. Мельник // Дніпро. – 1962. – № 11. – С. 158-159.
- Меншій, А. Генеза творчості Миколи Вінграновського та її рецепція Іваном Дзюбою / А. Меншій // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 49-54.
- Микола Вінграновський : [біограф. довідка] // Література рідного краю : Письменники Миколаївщини : посібник-хрестоматія. – Миколаїв : Вид. МОІПЛО, 2003. – С.11-113.
- Микола Вінграновський : [біограф. довідка] // Література рідного краю : посібник-хрестоматія: (Письменники Миколаївщини) / ред. О.С. Кухар-Онишко. – Миколаїв : Видавництво МОІПЛО, 1994. – С.138-147.
- Микола Вінграновський : [біограф. довідка] // Усі українські поети : усі українські поети (за шкільною програмою), біографічний нарис, літературно-художній огляд, література для додаткового користування, термінологічний словник, літературознавчі матеріали / упор. Ю. І. Хізова, В. В. Щоголева. – Х. , 2008. – С.21-29.
- Мирошніченко, Е. Лиманский Гайавата, или Будет ли в Украине Нобелевский лауреат / Е. Мирошніченко // Южная правда. – 1997. – 5 авг.
- Моренець, В. Свобода поезії і поезія свободи / В. Моренець // Дивослово. – 1996. – № 11. – С. 10-15.
- Назаренко, Л. Проектно-конструкторська модель уроку літератури з використанням інформаційних технологій. 11 клас / Л. Назаренко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2011. – № 10. – С. 40-44.
- Наші земляки – лауреати премії ім. Т. Г. Шевченка // Південна правда. – 1984. – 13 берез.
- Негодяєва, С. А. "Ілюзія добра і щастя" Миколи Вінграновського: доля особистості в контексті доби (на матеріалі творчості Леоніда Талалая)./ А. С. Негодяєва // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 54-58.
- Олійник, Б. 212 світанків з Миколою Вінграновським : фрагменти спогадів про великого Українця / Б. Олійник // Літературна Україна. – 2011. – 4 серп. – С. 10-11.
- Онікієнко, І. М. Естетичний ідеал у ліричній прозі М.Вінграновського / І. М. Онікієнко // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 103-108.
- Оришак, Ю. Як слово наше відгукнулось / Ю. Оришак // Освітня вітрила : гуманітарний альманах, 2006. – № 3-4. – С. 70-72.
- Павлов, В. Книга поета : про прозові твори М. Вінграновського / В. Павлов // Зоря. – 1988. – 19 січ. – С. 4.

- Павлюк, І. Уроки волі. Один день вічності з Миколою Вінграновським / І. Павлюк // Дніпро. - 2007. - № 9/10. - С. 125-130.
- Пепа, В. Талант з високості / В. Пепа // Урядовий кур'єр. - 1996. - 12 листоп. - С. 9.
- Перетятко, М. О. Стильові особливості ранньої лірики М. Вінграновського /
- М.О. Перетятко // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. - Миколаїв, 2007. - Вип. 14. - С. 58-63.
- Підпригора, С. Подолання соцреалістичного канону в повісті М. Вінграновського "Сіроманець" / С. Підпригора // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 10-14.
- Підпригора, С. В. Фольклорна основа "химерних" елементів у історичному романі Миколи Вінграновського "Северин Наливайко" / С. В. Підпригора // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. - Миколаїв, 2007. - Вип. 14. - С. 108-112.
- Плотнікова, Т. Нащадкам про чарівника слова / Т. Плотнікова // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 45.
- Поманська, Л. Наш гість - М.Вінграновський / Л. Поманська // Південна правда. - 1986. - 13 берез. - С. 3.
- Премія ім. Миколи Вінграновського // Літературна Україна. - 2009. - 14 трав. - С. 2.
- Різниченко, О. Країна Вінграновського / О. Різниченко // Радянське Прибужжя. - 1995. - 12 груд.
- Різниченко, О. Наш Микола / О. Різниченко // Прибузький комунар. - 1986. - 22 листоп. - С. 3.
- Родіонов, В. Планета Вінграновського - поета / В. Родіонов // Літературна Україна. - 2007. - № 14 (12 квітня). - С. 7.
- Романюк, Л.М. Проблема художньої рефлексії світу дитинства в прозі Миколи Вінграновського / Л.М. Романюк // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. - Миколаїв, 2007. - Вип. 14. - С. 112-117.
- Руссова, В. Середньовічні київські князі: інтерпретація Миколи Вінграновського / В. Руссова // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 8-10.
- Рыльский, М. Отцы и дети / М. Рыльский // Литературная. газета. - 1962. - 23 авг. - С. 1,3.
- Сапиґа, Т. Микола Вінграновський сьогодні, або Дискурс української історії в його поезії / Т. Сапиґа // День. - 2010. - №137 (4серп.). - С. 7.
- Салиґа, Т. Ю. Микола Вінграновський : літературно-критичний нарис / Т. Ю. Салиґа ; ред. А. М. Макаров. - К. : Радянський письменник, 1989. - 167 с.
- Салиґа, Т. Поет - це слово, це його життя... / Т. Салиґа // Дзвін. - 2004. - № 10. - С. 120-133; № 11/12. - С. 116-126.
- Салиґа, Т. Я син зорі його, що з кобзаря росте / Т. Салиґа // Літературна Україна. - 2006. - 9 листоп. - С. 1,7.
- Салиґа, Т. "Я - гнівний меч..., що від Дніпра до зірок..." : Микола Вінграновський проти другої державної мови в Україні / Т. Салиґа // Літературна газета. - 2010. - 15 квіт. - С. 1, 6.
- Самойлов, Д. Днепророжденный : размышление о стихах Н. Винграновского / Д. Самойлов // Литературна газета. - 1984. - 13 юн. - С. 4.
- Семчишин, Д. Прикметники на позначення кольору в поезіях Миколи Вінграновського / Д. Семчишин // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 17-19
- Сердюк, В. Лиманський Гайавата / В. Сердюк // Вечерний Київ. - 1994. - 25 жовт.
- Сизоненко, О. Степовий наш Гайавата // Радянське Прибужжя. - 1998. - 19, 22, 24, 26, 29 верес., 3 жовт.
- Сингаївський, М. "У синьому небі я висіяв ліс..." / М. Сингаївський // Демократична Україна. - 1994. - 20 жовт.
- Слабошпицький, М. "Сюжет нервів, вболівань, радості..." : проза М. Вінграновського /
- М. Слабошпицький // Вітчизна. - 1986. - № 11. - С. 174-178.
- Славинський, М. "Слова сняться мені, як люди, як барви, як глина й пісок, як дерева і квіти..." : до 70-річчя від дня народження М. Вінграновського / М. Славинський // Віче. - 2006. - № 20-21(листопад). - С. 76-78.
- Слесар, В. З когорти шістдесятників : навічно в серці з Україною : (До 70-річчя від дня народження Миколи Вінграновського, Євгена Гуцала, 75-річчя Григора Тютюнника та 30-річчя утворення Гельсінської спілки) / В. Слесар // Вісник Книжкової палати. - 2007. - № 1. - С. 45-49.
- Снігур, В. Проза поета - земляка / В. Снігур // Південна правда. - 1985. - 5 груд. - С. 4.
- Сом, М. Читаючи Миколу Вінграновського / М. Сом // Вечерний Київ. - 1996. - 6 листоп. - С. 12.

- Старовойт, Л. В. Гуманізм світовідчуття як домінанта ознака лірики Миколи Вінграновського / Л. В. Старовойт // Письменники Миколаївщини : Літературно-критичні матеріали до курсу "Літературне краєзнавство" : навч. посібник . - Миколаїв, 2007. - С.60-68.
- Старовойт, Л. Розмаїття строфічної палітри лірики Миколи Вінграновського / Л. Старовойт // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 15-17.
- Старовойт, Л. . Своєрідність художнього стилю "дитячої прози" Микола Вінграновського / Л.В. Старовойт // Письменники Миколаївщини : літературно-критичні матеріали до курсу "Літературне краєзнавство": навч.посібник. - Миколаїв, 2007. - С. 68-77 ; Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 117-123.
- Степула, Н. З любов'ю до людей і Слова : про Миколу Вінграновського / Н. Степула // Голос України. - 2008. - 24 трав. - С. 7.
- Сулима, М. Верлібр Миколи Вінграновського / М. Сулима // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 63-66.
- Табунщик, Т. Український національний характер в художній інтерпретації М. Вінграновського та І. Нечуя-Левицького : компаративний аналіз / Т. Табунщик // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 123-127.
- "Такої історії ніхто не мав" // Радянське Прибужжя. – 1992. – 1 груд.
- Талалай, Л. Його поезії легко набирають висоту... / Л. Талалай // Літературна Україна. – 1996. – 6 листоп. – С. 7.
- Талалай, Л. Талант щирості / Л. Талалай // Дивослово. – 1998. - № 10. – С. 58-61.
- Тарнашинська, Л.Б. Міфологема води Миколи Вінграновського в структурі космо-психологосу як інформаційний код українства / Л.Б. Тарнашинська // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 66-74.
- Тримбач, С. "Я плачу сліпими сльозами" : мій, твій, наш Вінграновський / С. Тримбач // Україна молода. - 2004. - 26 серп. - С. 12.
- Філатова, О. С. Концепція української ментальності в художній інтерпретації Миколи Вінграновського / О. С. Філатова // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 127-131.
- Христова, Н. Дом его детства / Н. Христова // Вечерний Николаев. - 2006. - 9 нояб. - С. 3.
- Хруленко, Т. Вечір пам'яті Миколи Вінграновського / Т. Хруленко // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 46-47.
- Шарварок, О. Присутність, або кілька випадкових зустрічей з Миколою Вінграновським / О. Шарварок // Київ. – 2006. - № 11. - С.109-111.
- Шарова, Т.М. Моральне становлення особистості та правдивий показ раннього дорослішання дітей війни в повісті М. Вінграновського "Первінка" / Т.М. Шарова // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 131-135.
- Шевченко, А. Поет глибоко народний, глибоко національний / А. Шевченко // Народна газета. – 1996. – листоп. (№ 44). – С. 5.
- Шестера, Г. А. Народнопоетичний характер поезій М.Вінграновського / Г. А. Шестера // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 74-78.
- Шуляр, В. Урок вивчення життєпису письменника (за матеріалами біографії Миколи Вінграновського) / В. Шуляр // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 30-35.
- Январев, Э. Взлетная полоса / Э. Январев // Вечерний Николаев. – 1996. – 12 нояб.